

Wolf GW4655m ('Hubertus') – afschotbesluit provincie Gelderland juridisch onhoudbaar

Op 6 mei 2025 verleende de provincie Gelderland een omgevingsvergunning voor het afschieten van wolf GW4655m, ook aangeduid als 'Hubertus', op basis van een vermeend bijtincident op 13 april 2025. Deze maatregel is niet gebaseerd op sluitend bewijs, maar op aannames, een ondeugdelijke daderidentificatie en een ecologisch adviesrapport dat inhoudelijk en procedureel tekortschiet. Het besluit is in strijd met meerdere nationale en Europese rechtsbeginselen.

1. Juridische kernbezwaren

De identificatie van het dier berust uitsluitend op een eenmalige DNA-match op kleding, bemonsterd door een niet-bevoegde derde, zonder forensisch toezicht of volledige 'chain of custody'.

Er is geen medisch letselrapport, geen politierapport, geen audiovisueel bewijsmateriaal, en geen verifieerbare gedragsanalyse volgens toetsbare ecologische standaarden. Alternatieve maatregelen, zoals zendering, verjaging of tijdelijke afsluiting van het terrein, zijn niet aantoonbaar onderzocht of gemotiveerd verworpen.

Het besluit leunt mede op het IPO-wolvenplan 2025. Hoewel dit plan op 17 april 2025 formeel is vastgesteld door het Interprovinciaal Overleg, betreft het geen wettelijk voorschrift in de zin van artikel 1:3 Awb. Het plan heeft geen status als AMvB, ministeriële regeling of provinciale verordening, en kan daarom niet als dragende juridische grondslag dienen voor een ingrijpende maatregel tegen een strikt beschermde soort. Er is geen toetsbare koppeling met eerdere incidenten; de wolf was niet gezenderd en eerder genetisch niet herkend.

Op grond hiervan voldoet de maatregel niet aan de vereisten van artikel 16 van de Habitatrichtlijn:

- er is geen sprake van een bewezen individueel gevaar,
- er is geen onderbouwing dat andere oplossingen niet toereikend zijn,
- en de staat van instandhouding wordt niet beoordeeld.

2. Inmenging ministerie: overschrijding van bevoegdheden

Op de dag van de vergunningverlening verklaarde staatssecretaris Jean Rummenie publiekelijk dat het ministerie van LNV de provincie had ondersteund bij de totstandkoming van het besluit. Hij verwees daarbij naar beleidsdefinities uit een nog niet vastgestelde regeling. Deze ministeriële betrokkenheid is strijdig met artikel 1.2, lid 2 van de Wet natuurbescherming, waarin is bepaald dat de provincie exclusief bevoegd is voor dit type besluitvorming.

Door beleidsvoorbereiding en besluitmotivering te baseren op niet-formeel vastgesteld beleid, en daarbij vanuit het ministerie inhoudelijk te interveniëren, wordt het legaliteitsbeginsel (artikel 1:3 Awb) geschonden. Dit ondermijnt tevens de provinciale bestuursautonomie, het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

3. **Gebrekkige ecologische beoordeling en gebrek aan onafhankelijkheid**

De gedragsbeoordeling in het dossier is afkomstig van adviesbureau EcoNatura. Dit rapport bevat ecologische en gedragsmatige duidingen die:

- niet zijn gebaseerd op gestandaardiseerde, toetsbare ethologische beoordelingskaders,
- aannames bevatten over eerdere incidenten waarvoor geen individueel bewijs beschikbaar is,
- gebruikmaken van visuele identificatie op basis van vachtkenmerken zonder forensische validatie,
- en beleidsmatige uitspraken bevatten over ecologische draagkracht die geen onderdeel zijn van objectieve gedragsanalyse.

De betrokkenheid van EcoNatura roept ernstige vragen op over de vereiste onafhankelijkheid en objectiviteit, gezien eerdere adviesrelaties met direct belanghebbende partijen en het ontbreken van een second opinion door een onafhankelijk ecologisch instituut.

Gezien de onomkeerbare aard van de maatregel (doding van een strikt beschermde soort), had minimaal een onafhankelijke ecologische contra-expertise moeten worden ingebracht. Het ontbreken daarvan is in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel (**artikel 3:2 Awb**) en het fair play-beginsel (**artikel 2:4 Awb**).

4. **Samenvattende toetsing – schending van juridische kaders**

Het besluit schendt meerdere juridische normen:

- **Artikel 3:2 Awb** – gebrekkige feitelijke voorbereiding
- **Artikel 3:46 Awb** – ondeugdelijke motivering
- **Artikel 3:4 lid 2 Awb** – onevenredige maatregel t.o.v. doel
- **Artikel 1:3 Awb** – gebruik van niet-bindend beleid als rechtsgrond
- **Artikel 2:4 Awb** – schijn van partijdigheid in adviesstructuur
- **Artikel 16 Habitatrichtlijn** – ontbreken van noodzaakstoets en toets op subsidiariteit
- **Artikel 191 VWEU** – schending van het voorzorgsbeginsel

Het besluit is daarmee zowel nationaal-bestuursrechtelijk als Europees-natuurrechtelijk ondeugdelijk. Herroeping of vernietiging ligt in de rede.

5. Reageren op beleidsniveau – internetconsultatie geopend

De betrokkenheid van het ministerie bij dit besluit is extra zorgelijk omdat de inhoudelijke terminologie uit het besluit (zoals "probleemwolf") reeds is opgenomen in een landelijk conceptbesluit waarover nu een internetconsultatie is gestart.

Belanghebbenden kunnen tot en met 1 juli 2025 reageren op dit ontwerp via:

<https://www.internetconsultatie.nl/wolven/b1>

De consultatie betreft onder meer:

- de definitie en juridische status van een 'probleemwolf',
- de ruimte voor lokale overheden om zelfstandig tot ingrijpen over te gaan,
- en de juridische waarborgen bij maatregelen tegen strikt beschermde soorten.

Gezien de precedentwerking van het afschotbesluit GW4655m is inhoudelijke inbreng van ecologische, juridische en bestuurskundige aard dringend gewenst.

Namens Werkgroep Wolf Leusden,

Mevrouw Devorah van Dijkhuizen
Leusden, 18 mei 2025